

№ 28.

Mahjas Weefis.

1883.

Ar pašā wifuschehliga augsta Keisara wehlešanu.

28. gada-

gājums.

Maksa ar peesuhstīšanu par pašā:
Ar Peelīkumu: par gadu 2 r. 35 l.
bes Peelīkuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelīkumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes Peelīkuma: par 1/2 gadu — " 85 "

Maksa bes peesuhstīšanas Rīgā:
Ar Peelīkumu: par gadu 1 r. 75 l.
bes Peelīkuma: par gadu 1 " — "
Ar Peelīkumu: par 1/2 gadu — " 90 "
bes Peelīkuma: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedetu.

Mahjas Weefis teel isdots sestdeenā mē-
no plū. 10 šahlot.

Maksa par fludināšanu:
par weenas slejas smalku rakstu (Pitit)-
rindu, jeb to weetu, to tahda rinda eesnu,
maksa 8 šap.

Redakcija un ekspedīcija Rīgā,
Grasī Plates bīšhu- un gramatu-bru-
latarā un burtu-leetuwee pee Pēteru
basnīzas.

Mahditais. Jaunatāhs sīnas. — Telegrafa sīnas. — Gelfāsemeš sīnas: Rīga. Žesju brugu teeša. Kolneses apgabals. Jelgawa. Jaunjelgawa. No Terbatas. Milanbe. Peterburga. Pagastu wezalee Mastawā. Dofa. Waršahawa. Silku šweja Wehnabš juhras peekraše. — **Uhrsemeš sīnas:** Politikas pahrsitāts. Afganistane. Egipte. Reinholdeš Stiohle. Mūshu walodas gahjeens šahstīwe. — **Peelīkuma:** Driona luga šests. Grandi un šeebi.

Jaunatāhs sīnas.

Rīgas-Dinaburgas dšelskzēdā nakti no zerturdeenas uf peektdeenu pee Līksnas stazijas šabraukts kahds Echihds, kas laikam raundšija islahpt, brauzeenam wehl ejot. Echis atgadijums brihdina no jauna, ahtraki nekahpt if brauzeena, cekam pilnigi naw apstahjees.

Kursemeš gubernatorē, geheimrahšs Panlis v. Lilienfeldts, kā „Mit Žtgā“ lajams, otredeenā walārā aishrauzis ahrstetees Rīfingend.

Jelgawa. Pee sīnojuma par kahdu Tschiganu bandu, kas ušbrukuse un aplaupijuse kahdas mahjas, „Mit. Žtgā“ tagad peesihme, ka dāšchas Tschiganeetes eegahjušchas ubagot kahdās mahjās, bet šapiktojušchahs par to, ka tika ušajzinātas, tuhlin eet projam, un redšedamas, ka wihreeschu eedšihwotaji, isnemot 60 gadus wezo tehwu, wifš bij ahra uf lauka, 2 Tschiganeetes mehginajušchas to nošagt. Zaur to nu seeweeschu starpā iszehlušehs pluhšchanahs; Tschiganeetes no šawa laupijuma šaudejūšchas 1 lindrakus, 2 lakatus un 1 pahri gamaschu un mahjās pahnahlušchā šaimneela un šalpeem tika apzeetinas un nodotas weetigai pagastu waldei, šura winas tad lila nowest Jelgawā. Grahstu eewainojumu pee tam naw notizis.

Peterburga. Netahk no Nikolajas dšelskzēdā stazijas Wolchowslajas polizijai laimejahs šadabut jo breešmigu nošedsneeku, pehz šura jaw ilgi bij mellejuse. Echis šaundaris isrihlojis, kā doma, wifus trihs breešmigos dedšinatājumis pee šeena laiwahm, lihdsjās Šaurijas dahrsam, nodedšinājis pušš no Welikij-Ūstjugas un daudš zeemu Nowgorodas un Olonezas gubernās. Pate apzeetinaschana notikuse šchitā: Breešmīgais dedšinatājs, no ka wifš šeena tirgotaji šoti bijušchees, no nahzis kahdā deenā pee tirgotajā Chorlowa pilnwarneeka, kas ušraudšijis šeena laiwit peelahdešchanu netahk no Wolchowslajas stanzijas un pagehrejis wairak šintu rubtu, draudedams Chorlowa laiwās tapat pahwehst pelnds, kā to šawā laikā jaw isdarījis ar zitu tirgotāju prezi pee Šaurijas dahrsa, ja wina pagehrejums netišchot eewehrots. Pilnwarneeks pašina naudas pagehretāju par

breešmigo dedšinatāju, atbildi jeb naudas došchanu aih dāschadeem eemesleem nehmahs wilzinat un pa tam šlepeni aishstīja uf Wolchowslajas stanziju pehz šchandarneem. Šchandarmi ušajzinājumam paklausīja bes šaweschanahs, pahnehma wehl no turwejā zeema kahdus wihrus lihds un tad dewahs šanemt neganto šaundari, kas pee ismeklešchanas israhdijahs par teescham jaw šen meketo dedšinatāju, Nowgorodas gubernas šemneeku Nikolaju Fedorowu. Apzeetinaschais draudeja šemneekem, kas palihdšēja šchandarneem wīnu šanemt, ka par to neganti būhšchot atreebtees un gahdat, ka no wīnu mahjahm neweens akmins wairš nepaleel uf otra.

Daudš Kreewu pagastu eesneegušehi tautas apgahšmoschanas ministērijai šuhgumis, lai weetigās tautas školās behrni tittu mahziti ari dāschadā amatneezibā.

31 Mastawā „B. B.“ raksta: Gimnāsijas kursu beiguschos Latweeschu šauneklus, kas nodomajušehi šchoruden šawas mahzibas turpinat Mastawas uniwērsitetē, istoriškas filologijas, šifilomatematikas un širidiskās šakultetēs, daram ušmanigus, ka ušnemšchanas šuhguma raksts, ar wajadšigeem dokumenteem ja eesneeds uf rektora wahrdā lihds 15. auguštām. Šuhgumraksta forma un šihkumi par pašeh ušnemšchanu nodrukati šudinajumds „Мокроексия Вѣдомостн“ Nr. 182 no 3. jūlijā, pirmā lapas pušš.

No Wilnas awiše „Nowosti“ šino par šchahdu atgadijumu: Šahdā Parises bankā pašuda leela šumma naudas un polizijai isdewahs šagla pehdas šahstih uf Kreewiju. Wina šchāi leetā šaur telegrafu ar šuhgumu greesahs pee Wilnas polizijas, lai ta meklettū pehz kahdā tureenes Echihdā, wahrdā N. Re-ilgi pehz polizijā nonahlušchā Parises polizijas šuhguma ari Wilnas Echihds N. dabuja telegrammu no šawa dehla, kas lihdsā, no ahrsēmehm pahrnahšdams, lai tehws brauktu wīnam lihds kahdai ar wahrdū minetai stazijai ahrsus Wīnas preti. Tehwamtas tomehr šant kahdā eemesla deht nebija eespehjamš un tā wīnšch dehtu šagaidīja pašā Wīnas bahnušī, šur tas wīnam no dewa šekā šomu, lai noglahajot. 18. jūnijā

nakti Wīnas gubernas profurors it negaidot lihds ar polizisteem un šchandarneem nonahza Echihdā N. dšihwolkli un šmalši to līka ismeklet, turklahš nama ihpahšneekam isšklaidrodams, ka buhtu labaki, ja ar labu isdotu Parīšē šagto im wīna dšihwolkli meklejamo naudu. Gēšahkot Echihds gan teizahs no ta neko nesinot, bet kad redšēja, žil šmalši wīš teel ismeklets un noprata, ka no dehla šanemtā žekā šoma tal nepaliks wīš ne-atrasta, tad to isdewa. Šomu attahšot, tur atrada 279,000 franku leelu šummu wehl tajds pašchds wehrtšpapīrds, kas Parīšē bij nošagti.

Egipte. Koleeru šehrga isplahtotees pa wīšu Egipti. Domā, ka koleeru šehrga daudš weetās iszehlušehs, bet ahrsitu truhkumu deht ne-efot drošehu šin, šur wīšur koleera šehrga iszehlušehs.

Telegrafa sīnas.

Dubulti, 8. jūlijā. Šgahjušchā nakti Bilderinds Waldenburgas šoku-plazis nodebšis. Notikuse šlahde šneedsahs lihds 450 rubleem. No šam uguns zehlušehs, naw šinams.

Mastawā, 7. jūlijā. Šgahjušchā nakti pehršona leetus padarija leelu šlahdi. Daudš weetās pagraba dšihwolkli ar uhdeni peespluhdušehi, pee šam diwi šehni noslihtušehi. Uhdens pagrabs dāschās weetās bijis dšihsch lihds 3 aršchinahm. Uhdens štraumehm tezeja un weetahm diški pahrspluhda. Wairak ehku ir štipri apšlahdetas un daudš pretšchu šamaitatas. Mastawas tuwimā wairak žilweku no šibena šahperti.

Poltawā, 7. jūlijā. Tureenas šemkopibas leetu isstahde tiks atšlahta 15. jūlijā.

Šewekā, 7. jūlijā. Dribtschewškas pilšehšas leelakā un labakā data ir 4. jūlijā nodeguše.

Kahirā, 7. jūlijā. No Port-Saidas teel šinots, ka tur koleeru šehrga beigusšes. Šahhira nomira 24 štundās 67 žildreki ar koleeru šehrgu.

Aleksandrija. Malets laida uf Londonu telegrafa šinu, lai atšuhtot 12 ahrstes uf Egipti.

Celchjemes sinas.

Revidents-senators Mauaseina leelstungs, pirmdeenas wakara ar beidsamo brauzeenu no Jelgawas attal pahrbrauzā Rīgā.

Widsemes gubernators, kambarkungs-geheimrats Schewitschs, attal atgreesees atpataf uf Rīgu un usnehmis gubernas pahrwaldibu.

Par Widsemes hofteesas lozektu, tā „Ztga f. St. u. L.“ dabujuse finat, apstiprinati muischneezibas eezelte landrahti barons Nolsens-Mlazzivi un v. Grote-Mahlpilt.

Rīgas pilsehtas dome pirmdeenas wakara notureja sawu kahrtigo julija mehnescha sapulzi, uf lūen bija atnahlufchi 42 domneeki. Sapulzi wadija pilsehtas galwa. Us deenas kahrtibas stahweja:

1) Rīgas rahtes raksts par rahtes kanzleju un paliga skrihwernu wajadsibahm. Nospreda: peenahkofcho budsheta summu no 7250 rbf. pa-augstinat par 1500 rbf. un pehrna gada istruhkumu (2203 rbf. 38 kap.) famakfat if pilsehtas kases.

2) Nofazijumu projekts par ugunsdsehseju braukshamu. Rahda atgadijuma deht pilsehtas walde zehla preekschā, isdot nofazijumus, tā wiseem brauzejeem jagreesch zelsh, ja ugunsdsehseji ar saweem dsehshameem rihteam brauz pretim. Sapulze peenehma preekschlikumu. Tapat ari nospreda, atgahdinat tramweju direkzijai, tā ja-aptura wagons, ja ugunsdsehseji brauz pretim.

Nofazijumi fkan tā:

§ 1. Wiseem ugunsdsehseju aijuhgeem, kas isbrauz apspeest ugunsgrهلكu, uf eelas jadod til dauds telpas, tā teem naw waja-dsijs greeft zeta, nedf masinat sawa ahtruma.

§ 2. Kas darihs pret scheem nofazijumeem, uf joda likuma pamata tiks faulktis pee atbildibas.

§ 3. Schee weetige nofazijumi stahjabs spehka no tahs deenas, kur top issludinati.

3) Lubgums par meera teefneschu eestahschu nodoktu aptureschanu. Nospreda: lubgt waldbibu, lai schee nodokli tiktū aptureti.

4) Semes gabala mihschana ar Jelgawas dselszoku. Sapulze tam peekrita.

5) Juglas tilta pahrbuhwe. Pilsehtas waldes spertos droshibas folus sapulze apstiprinaja; zitadi jautajums par pahrbuhwi atleekams, kamehr farakhsichanahs ar Widsemes muischneezibu naw nobeigta.

6) Sparlafes administracijā par weetneeku eezehla tirgotaju S. A. Becku.

7) Korteku waldē par preekschsehdetajeem eezehla A. D. Ehrustafewu, A. A. Minuthu, G. G. Oppermani un B. Rueku.

Saur polizijas kontroli julija mehnesi fuhrmani foditi 78 gadijums (pret 71 maja mehnesi) un proti: 21 ar rahjeenu, 52 ar naudu un 5 ar aresti no 5—7 deenahm. Bes tam weens pretschu fuhrmanis dabuja rahjeenu. Ne-isteesatas palika 49 leetas.

Zehnu brugu teefa isdewuse pawehli, saur kurū Latweeschu uguns apdroshinaschanas beedribahm teel aisleegts, turpmat noturet kaut kahdu generalfapulzes, komitejas waj preekschneezibas sehdejumu bes eepreekschijas brugu teefas attauschanas, un schais fapulzes apspreeft kaut kahdu preekschlikumu, kas nebuhtu eepreeksch brugu teefai tizis eefneegts un no winas apstiprinats. Tablat brugu teefa pawehlejuše minetu beedribu preekschneezibahm, bes saweschanahs usdot preekschneezibas un komitejas lozektu wahrdus

un dsihwolkus, lai brugu teefa waretu teem usluhtot. Kurseme esot isdoti tahdi pat preekschraksti. Preeksch zitahm beedribahm, tai pulka ari krahschanas, aisdoschanas un palihdsibas lahdehm, jaw agraf isdoti tahdi preekschraksti. — Tā tā likums nedara nelahdas starpibas starp Latweeschu un zitu tantibu beedribahm, nedf ari starp pilsehtneeku un lauzineeku beedribahm, tad tizams, tā augschminetee preekschraksti buhs isdoti tapat preeksch Bahzu un pilsehtneeku beedribahm, aisdoschanas lahdehm, bankahm u. t. pr. Bahzu beedribu eestahdes, kas jaw stipraki eesaknojuschahs, un kas pa leelakai datai atrodahs pilsehtās, warehs mineto polizijas usraudhibu weeglafi panest, jo winahm polizijas tuwuma un zitu zehlonu deht eespehjams, ahtri isdabut wajadsijs atkāju preeksch fapultschu notureschanas un peenahkofcho preekschlikumu apspreechanas; bet preeksch muhsu lauzineeku krahschanas, aisdoschanas un palihdsibas lahdehm, waj uguns apdroshinaschanas beedribahm, kas no aprinka polizijas sehdelka pa leelakai datai toti tablu, jaunā kahrtiba gan geuhiti buhs panesama. Rā mums no daschahm pusehm sino, minetās lahdes un beedribas pa leelakai datai turot par waja-dsijs, drihsumā flehgt sawas sharishanas. Behz muhsu domahm tahdi nospreedumi buhtū pahrstiegti. Katrai beedribai wajag puhletees, zil eespehjams ilgi usturet sawu pastahweschonu, jo reis flehgta un ispostita beedriba naw til weegli atjaunojama. Minetās krahschanas un aisdoschanas lahdes, tā ari fawstarpigas uguns apdroshinaschanas beedribas preeksch semneeku labklahschanahs toti swarigas, un tabeht nebuht neder, ar weeglu firdi eet pee winu flehgschanas.

(B.B.)

Kofneses apgabals (Widseme). No tureenes mums peenahjis schahds sinojums: Par Kofneses un winas apfahrtnes dabas jaukumeem jaw sawā laika ir deesgan rakstijufchi, tā tā par teem tē neras negribu peeminet, tikai usfihmeschu daschu, ko redseju, tur usturedamees. Seemas sehja ap Kofnesi, Bilstin' un Madalkas muischahm puslihds laba, tikai no krusas, leela wehja un leetus daschās weetas falaufta un weetahm issaluse waj isehsta no sneega jeb ledus. Blawas toti jauki stahw un zeribu dod uf kreetnu plahwumu. Wafarajas sehjums rahda itin preezigu waigu, ihpafchi, kas wehlaki sehja, tikai weetahm ari no leela leetus ir isnesti leeli grahwji un tā tad sehjums maitats. Saimneeki daschi sehogad ari sawas mahjas eepirfufshees no dsimtshunga, bet esot ari deesgan dahrga, tā tā ziti jaw galwu lausa, tā wareschot famakfat, bes tam wehl wehlaf nowehrteschot meshus un kruhmus, kas buhschot fewijschi famakfajami. Krogu preeki, tā rahdahs, tur wehl pilnds seedds, jo Jahnu wafaru redseju, tā daschds krogds no deenas darba nogurufchi puishchi un meitas lehja sawus krogu dantschus. — Til dauds buhtū ko teift par mineto apgabalu. Bet newaru atstah nepeeminetu, tā man atgadahs uf Jahneem kur buht, tapehz ari katru gadu aistahgaju uf tā faulteam Bilstinu kapeem, kur katrā Jahnu deenā ir kapu swehtki. Preeksch diwi gadi redseju, tā kahds firgs ar aijuhgu un leelu apsegtu lasti no kahdeem whreem ar nopeetneem waigeem, dsesmu grahmataz rokā, teel pawadits un apstahjabs pee kapu wahreem. Domaju, domaju, kas

tas tahds par jaunās modes sahrku, bet newaredams isdomat, jautaju: Kas gan tas dahrgais nelaihs, ko sehodeen guldischot tahda neredsetā traukā? Man atbildeja, tas ne esot nelahds sahrks ar mironi, bet skolās ehrgeses, ko wedot palihgā pee tshetrbalfigas dsedafchanu. Un tā ari bija. Nebehdadami ne par leelu leetu, nedf par wehju, dsedaja ar ehrgetu pawadishanu nodomato dsesmu.

Schogad ari bija fapulzejuschees, sawus mihtos aishghjuschus peeminedami, pee tam mahzitajam, wehl nebeiguscham sawu swehtu darbu padarit, eesfreen aufeem whrs lapds un eeshukst pehrminderim aufi, pee tam wehl ziteem tablat pasino, un nu leelaka pulka dodahs uf pehrmindera mahju lahda schukni. Sinkahris buhdams un domadams kahdu ugunsgrهلكu efam, skreenu palaf un prafu: „kas par nelaimi?“ „Mahzitajam firgs pagalam, fihnai puschu greeschotees kridams noshees.“ bija atbilde. Tā ari bija.

Par pamahzifchanu tē til buhtū peeminams, lai ziti, kam firgi ir, neleef sawus firgus fapuwufchds schukhnds, kur grihda pagalam un pagrabs apafschā.

B. M. r. n.

Jelgawa. Bagahjuhā zeturideenas nakti pa Dobeles wahreem Jelgawā eeweda Tschiganu bandu, kurā aplaupijuse lahdas mahjas un fainneeku nahwigi peekawuse.

Gaidamee konzerti Kurseme. Charkowas Keisariskas musikas profefors Jurjanu Andreja lungs ar Latweeschu teatra wadoni Adolf Allunana lungu un ar Peterburgas Keisariskas konserwatorijas mahksleneeku Jurjanu Jura lungu un ar Peterburgas Keisariskas konserwatoristu Nikolaju Allunana lungu, tā dsirdam, isrihtos daschās Kursemes pilsehtās musikalikus isrihtojumus, proti Bauflā, swehtdeen 17. julijā; Bahrbelē swehtdeenu 24. julijā un Zekabtatē swehtdeen 31. julijā. Us scheem musikas mahkslas baidijumeem ihpafchi darām sawus lastajus usmanigus.

No Jaunjelgawas (Friedrichsstadt). Deesgan plafschā Jaunjelgawas apfahrtne, tā Kurseme, tā ari Widseme, Jaunjelgawu kaudis saw par „Schihdu Jelgawinu“, „Lubujelgawu“ un „Jelgawinu“. Par „Schihdujelgawinu“ sawu winu tapehz, tā leelaka data Jaunjelgawas eeshiwotaji ir Schihdi; par „Lubujelgawu“ — tapehz, tā leelaka data mahju ar schindeku jumteem un par „Jelgawinu“ — schkirshanas deht no gubernijas pilsehtas Jelgawas.

Behdejds gahds schi pilsehtina deesgan ahtri pahrwehrihahs no „Lubujelgawas“ par Jaunjelgawu, tapehz tā wezhahs mahjas neshin tā aishdegahs un no augstahm apdroshinaschanas naudahm wezo mahju weetā zehahs jaunās fmulas, ar daktinu jeb plahtes jumteem; bes tam wehl degshanas laika sagkeem wislabakā sagshana. Nakti no 7. uf 8. juniju aishdegahs kahds wezs malkas schukhnis pilsehtas zeetuma tuwumā, no kureenes uguns fahla ahtri isplahstitees pahz zitahm mahjahm. Jaunjelgawai ir sawa ugunsdsehseju beedriba, kurā ar wiseem kommandeereem wairaf nekā 70 zilweku ar wajadsijsgeem ugunsdsehshanas eerotscheem. Ugunsdsehseji minetā nakti eevadahs deesgan agri pee ugunsgrهلكa un uszihligi fahla atfargat no uguns tuwejahs mahjas, kas wineem glufchi labi isdewahs, lai gan daschi gribeja schkehrstus list ugmsdsehseju feknigai strahdashanai.

22. juni ja pulksten $\frac{1}{4}$ pehž pusdeenas izjehlahs atkal ugunsgrēhls Rīgas eelā Ēliasa Zoeliona malkas sēkhūni. No malkas sēkhūna uguns ahtri ween apnehma zitus tuwejos sēkhūnus un linu spihkeri, un tā la wehjisch bij deefgan leels, tad no degoscheem malkas sēkhūneem uguns tika drihsumā pahrnefta us pasta kantori, kuresch tik ahtri sahla degt, ka mas ween leetas tika isglahbtas. No tureenes uguns brihnischēgā ahtrumā isplah-tijahs tahlak un nodega: 25 dsihwojamas ehlas ar 5 schenkeem un 32 bodehm, un 34 spihkeri un sēkhūni ar labibu, lineem un zitahm mantahm. Mantas, kā is bodehm, tā ari is spihkereem, tika toti mas isglahbtas. Ar telegrafu tika fina dota us Rīgu un luhgti tureenes ugunsdsehseji paligā. Wakarā plkst. 10 atbrauza Rīgas ugunsdsehseji ar waja-dsiigeem eerotscheem. Ar wīnu palihdsihu uguns mitejahs, bet apdeguschahs mahjas bega wehl pahri deenas pehž tam.

No lam uguns izjehlusehs, teel ismeklets. Par uguns zehlonu daschadi spreesch. Zerefin, ka nopeetna ismellešana wedihš wīnu pee skaidribas. (B.)

No Kumbeneekeem. Mahnu tiziba arweenu bijuse stipriš kaweklis attihstibai un gaismas isplahتيشانai un noscheshlojams tahds apgabals, kur weens no scheem tumšibas preestereem usnemahs mitekli. Ari mehs no tahda tumšibas weizinataja jeb labaki sakot weizinatajās ne-esam swabadi; jo kahda seewina nodarbojahs rascheni ar wahrdošanū, staipišchanu un brauzišchanu dseedet lehtizigōs kautinūs un tā no teem iskrahtp treknu kumosu. Nepa-eet neweena deena, kur pee tahs ne-eerastos flimneeki pat no tahlakeem apgabaleem. Smeekligi bij redsot, ka weenu deenu pee minetās seewinas eeradahs R. muischas rentneeks, lam tatschu buhtu eespehjams gahdat par mahzita ahrista palihdsihu. Wahrdotajai pat ir weetas, kur ta sinams laikds bef palat-suhتيشانās eerodahs, no kureenes tad sinams ar tulšchahm rotahm nelad neschmauz mahjā. Reif man pascham fawahm azim gadijahs redset, ka godajamā seewina nopuhlejahs dseedet kahda behrnina lahjinu, kas bij stipri fahlana un uspampufe: — willa krustus par flimo lahjinu, splahwa un tšchulsteja, tomehr jods lai šin, waj behrninnu pawisam nebuhtu sabseedejuse, ka wairš nelad tam fahlu nebuhtu wajadschējs, ja behrnina wezali pee laika nebuhtu apdomajuschēs, suhtidami pehž kreetna ahrista. (Latw.)

No Terbatas tuwuma raksta „Geesti Pos-timees'am“ pehž „B. W.“ tullojuma, ka tureenes Rahdes muischas ihpachneeks, land-rahts G. v. Liphards, esot ihsti labdarijs pret sawu pagastu. 14. majā wīsi pagasta eerehdni tikušchi ia-aiginati muischā, kur tad dšimtluings ar teem itin laipni farunajees un isteizis, ka tamehr, lamehr dšihwoschot, wīnsch pagasta laudim palihdseschoi latrā leetā. Ihpaschi tagad, Keisara kronējuma swhetkeem par peeminnu, wīnsch norakstischot, ka abu pagastu skolū semeš, katra 8 dahl-derus leela, weenumehr palikschoi pagasta leetoschanā bef nelahdas nomas. Wīnsch par to gahdashot, ka wina pehžnahzeji to zitadi nepahrwehristu, bet ka schahs semeš alasch paliktu pagastam, itin kā buhtu dahwinatas; bet dahwinaschanas kontraktus wīnsch newarot dot lahdu familiju apstahlu dehl. Skolū mahju pahrbuhweschanas un apfuraschanas materialu wīnsch doschot ari

bef malkas. Preeksch muischas kalpu behr-neem wīnsch usturot sewischku skolū un dodot skoloneem wīsu rakstamu materialu. Pagasta nabageem wīnsch latrā gadā dodot 20 rublus naudā un 10 puhrus rudsu un 10 puhrus meeschu, ko us preekschu apsolijis darit. Lai pagasta semneekeem buhtu bijis eespehjams, latram sawu mahju nopirkt par dšintu, tad wīnsch mahjas pahrdewis par mehrenu zentu un masu eemakfashanas summu. Resen wehl wīnsch norakstijis, ka mahju parahdu masinaschanas dehl katram fainneeklam jamafajot tīkai 1%. Schogad, kur daudš fainneeku dehl pehriņā ne-augligā gadā nespeh-jušchi aismaksat scho 1%, wīnsch pats to samaksajis un gaidischot, lamehr wizi to spehšchot. Ir daschā finā wīnsch esot lab-darigš pret sawu pagastu. Wīnsch dahwinajot fainneekeem tetus, lai tee eeguhntu la-baku lopu fugu. Wīnsch latrā gadā Ter-batas istahdei dahwinajot weenu selta me-daku ar to nosajijumu, ka tas tiktu spreesšs semneekeem par goda algu. Ir sawam lee-lajam Wastfelmas pagastam schis zilweku draugs darot daudš laba. Tur esot 13 skolas, katrai 8 lihds 14 dahlberu semeš, par ko no pagasta nomas neprasot, un usturot leelaku skolū us sawa rehkina, kurai par pamata kapitalu dahwinajis 1000 rublus, un dewis preeksch draudses skolas buhwes 1200 rublus un koku materialu. Ta pagasta nabageem wīnsch latrā gadā dahwinajot 240 puhrus labibas un 60 rbl. naudā. — To šinojumu minetai awisei eesuhhtijuschchi Rahdes pagasta eerehdni.

Wilande. Weetigais „Rahditajs“ šino, ka sehrgas, kas izjehlahs no lopu baribas truh-tuma pawasara, nomaitajuschas lihds 4000 leellopu. Tapehž tad ari Zahna turgus schogad pawisam ne-isdeweēs.

Peterburgā. „Wald. Wehstnefs“ šino: Melnās juhras ostas lai waretu issargat no koleera eeweschanas, eeschleetu ministris, us medizinalwaldes preekschlikumu eesklatijis par wajadšigu, 21. juni ja islaidtos pagaidu nosajijumus pa-asinat zaur to, ka wiseem kugeem ar nesklaidreem papireem usleelama 2 nedelu karantina, bet wiseem kugeem, lam skaidri papiri, 7 deenu karantina. Schahdi lugi war peestahtees tīkai Odesā, Kertschā, Feodosija un Batumā.

„Wald. Wehstnefs“ issludinata Wisaugitaka pawehle par eewehrojamačo gadā turgu no-doschanahm wīšā walfstij. Pehž scheem no-sajijumeem gada tirti eedaliti 5 schkiras, skatotees us to, zil ilgi wīnus notur. Pee pirmās schkiras peeder gada turgus Nisch-nij-Nowgorodā; pee otras skaita gada turgus, kas wellahs 21 deenu; pee treschās 15—21, pee zeturtās 8—14 deenu ilgus un beidsot pee peektās schkiras gada turgus, kas naw garaki par 7 deenahm. — Peektās schkiras gada turgu tirdsneezihai naw uslitas nodo-schanas; preeksch tahm zitahm tšchetrāhm japiel sewischklas gada turgus biletes. Tir-gotajam, kas leelumā tirgojahs, japiel pir-mās gildes gada turgus bilete, kura maksā: 1. schkiras gada tirgeem 100 rbl., 2. schkiras 50 r., 3. schkiras 40 rbl. un 4. schkiras 25 rbl. Tirgotajeem, kas šklumeem pahrdod, ja-eegahdajahs 2. gildes gada turgus biletes: par 1. schkiras tirgeem 25 rbl., otras — 12 rbl. 50 kap., treschās 9 rbl. un zeturtās schkiras 6 rbl.

No gada turgus nodoschanahm atswabi-

nati tee, kuri tajās weetas, kur turgu notur, jaw pastahwigi tirkogahs, tapat ari tee, kas gada tirds manufaktur- (rotahm waj rih-leem pagatawotas) un kolonial- (zukurs, kaffija, wirzes u. t. t.) prezes apfahrt neh-sadami pahrdod un kureem likumds nosajitus papirus par tahdu tirdsneezihibu wajaga buht eegahdajuschēem. Sihlakus nosajijums par 1. un 2. schkiras tirkotaju paligeem (kommi-jeem) pahreedami, peeminam tīkai to, ka pee tirdsneezihibas dokumenteem neuntas procentes, kuras pilsehtahm nahl par labu, maksajamas ari par gada turgus bileteem. — Vais, kad schie likumu noteikumi nahs spehšā, wehl naw noteikts. No schie minetā likuma redsams, ka gada tirti us laukeem un mafakās pilsehtās swabadi no schahm nodoschanahm, jo tee peeslaidami 5. schkiri, tapehž ka tee pastahw masā nekā 7 deenas. Tā tad ari Rīgas turgu tirkus janwara mehnesi swabads no nodoschanahm, jo tas naw garaks par 6 deenahm.

Pagastu wezakee Rastawā. (Skatees Nr. 27. Beigums.) Us goda maltiti pee Keisara, Petrowksa pili, wajadschaja pagastu wezakeem 21. majā eerastees; tai paschā deenā ari us Chodinska lauka isrihkoja tautas swhetkus. Pee goda maltites Keisars ar Keisareeni, lihds ar saweem augsteem behrneem pagastu wezalos ar sawu klahrtbuhšchann aplaimoja. Wispirms augstais Semes tehws pagastu wezalos ap sewi sapulzeja un us wineem runaja jaw issinotos swarigos wahrbus, us to pagastu wezakee atbildeja: „mehs ir ar to esam meerā,“ un skati „urrah“ sauzeeni atfla-neja is preeka pilnahm semneeku kruhtim. Pee galda Keisars ar pagastu wezakeem glahses faschkindejis, wineem weselibas us-dsehra. Pehž tam atkal pagastu wezakee, augstam Semes tehwan laimes wehledami, tulschoja sawas glahses us Wina weselibahm, tad us Keisareenes un wīnu augstu behrnu weselibahm. Kad Keisars lihds ar sawejeem no pagastu wezakeem bij atwadajuschēs, tad tee wehl usdsehra „augstu laimi“ eeschleetu ministram grašam Tolstojam, us to ministra kas laipni tēzinajis, atkal wineem weselibas usdsehra. Pee goda maltites tika katram pagasta wezalam wehl Keisara gihmetne dah-winata. Pehž maltites wīni apmekleja tautas swhetkus, pee kureem wairak nekā 600,000 zilweku nehma dalibu. Swhetdeen, 22. majā pee pagastu wezakeem deewkalsposchannu no-tureja un pehž tam Sw. Peterburgas Isala basnizas wezakais, generalis Bogdanowitschs, tureja runu. Sawā runā generalis wineem Keisara wahrdā wehl reif pateizahs par laipnu peedalishanos pee kroneschanas swhetkeem un pantiudinaja wīnus, kopt sawu amatu par godu un swhetibu saweem pagasteem un wisai walfstij. Tahlak generalis sawā runā us skolahm aisrahdija, issklaidrodams, kahds leels swars skolahm zilweku sabsiwe un ka tapehž wineem sawds pagastds jo zeeschi par skolū usplaukšchannu jaruhpejahs. „Efat wīsam pagastam par labu preekschsihni,“ generalis runaja, „dšihwojeet taipigi, krahtjeet naudu un leekat saweem behrneem apmeklet skolas. Tos wahrbus, ko us Jums runaju, leel jums sajit pats muhsu sehchligais Kungs un Keisars. Efat pahrolezinati, ka augstais Semes Tehws juhsu behdas lihds ar jums juht un ka wina sirsnigakā wehleschanahs ir, ka neweenam zilwekam sem wina wal-di-bas netiktu pahri darits, ka ikweens justos

preezigs un laimigs. Ja jūms pahrestības teel darītas, tad greschatees taisni ar luhg-fchannu pee augstā Semes tehwa, wisch ne-weena taisnības pilna luhguma ne-atsihās ne-eweehrota. Weisars leel jūms wifseem firsnigas „ardeewas“ sajit un jūms sawu un augstās Weisareenes bildeš isdalit. — Bezais firmais generalis ar aisgrahbtu balfi un asarahm azis uš pagastu wezakeem runaja un wina wahrdi atstahja lakra klausitaja firdi dsiu eespaidu. Skatrs pagastu wezalais dabuja par peemiu leelu bildi, uš luras redsami Weisars ar Weisareeni kroneschanas mehtelōs. Tāhs paschas deenas pehz pus-deenā wareja pagastu wezakee jaunō Vestitaja basnizu apmeklet, lura, tapehz ka wehl nebija eefwehtita, preefsch publikas bij slehgta. Schi basniza ir loti eewehrojama un winas eefschpuse til koschi buhweta un gresnota, ka tas nemaj naw aprakstams. Weisars Aleksandrs I. islaida 25. dezembri 1812. gadā Witnā manifestu, kurā issazija wehleschanos, zelt Maslawā Vestitaja basnizu par fihmi, ka Deews schehligi glahbis Kreewiju is cenaidneeku wofahm, un par mihshigu peemiu Kreewu tautas tizibas un tehwijas mihlestiba un ustizibai. Wispirms gribeja basnizu buhwet uš Swirbulu kalneem, kur ari 12. oktobri 1817. g. pascham Weisaram klastefoscham gruntsafnini eemuhreja. Behz plahna wjadseja basnizai buht waweni leelai un 110 asu augstai. Wairaf gadus fistrab-daja pee basnizas grunts darbeem, bet ka wehlat israhbijahs, tad Swirbulu kalnu grunte nespehja lahda swara nest, tapehz tad buhwes kommisija 1827. gadā sawus darbus nobeidja. Tagadejo weetu preefsch basnizubuwes ismekleja pats Weisars Nikolajs I. un 10. aprili 1832. g. tifa eezelta jauna kommisija, kas lai pehz jauna plahna waditu buhwes darbus. Basniza ir buhweta krusa mihse un lakra seena tai 39 asis gara, un winas augstums no semes lihds krusam istaisa 48½ asis. Basnizas 4-stuhra tornōs karajahs 14 pulstieni, no kureem leelalais 1500 pudu smags; tee 13 swer kopā 4173½ pudu. Grunts ir rakta 9—14 asu dsiu un eefahla mihret 27. julija 1838. gadā. Grunti usmuhreja 2 gaddōs, basnizstahwu 16 gaddōs un dielss darbus pee tornu junteem 5 gaddōs. Stalafchas apfahrt basnizai ismaksaja 241,000 r. fdr. Muhrōs isleetoti 40 milj. keegelu un 6000 kwad. asu ischetrlantigu afnini. Bes tam wehl basnizas ahrseenas no semes lihds augschai isliktas ar tā faulko Protopopowas balto marmoru, kas lausts Maslawas gubernā, Holomenflowa aprinki, pee Protopopowas zeema. No ta pascha marmora ari zirstas swehtu wihru un eewehrojama kareiwu figurās, kas wisaplahrt basnizai uš plashahm muhra simjahm nostahditas, un kas maksā 773,000 rbf. fdr. Pee basnizas eefschpuses fastrabdaja 20 gadus, pee lam atkal stalafschu uszelschana ween maksaja 42,000 rbf. Dsielš un metaka preefsch tornu junteem isleetoti 108,406 pudu, kas maksā 1,147,800 rubl. Preefsch tornu kupela apseltschanas wjadseja 25 pudu, 31 mahzina, 47 solotn. selta, kas maksā 482,000 rbf. fdr. Basnizai ir 12 durwis, lakra galā 3, kas wifas leetas is bronza un no eefschpuses ar osola fokū aptaihtas. 4 widus durwis, lakra 13½ arschinas augstumā un 7½ arschinas platumā, un wifas kopā 3200 pudu smags; 8 durwis ir lakra 500 pudu smags, 12½

arsch. augstas un 6 arsch. platos. Wifas 12 durwis maksā 413,000 rbf. fdr. Uš jūnta wisaplahrt basnizai stahw bronza feltiti trelini, kas maksā 193,000 rbf. fdr. Basnizas eefschruhme starp seemela un deenuwidus durwim istaisa 32 asis un no wakara durwim lihds altarin 22 asis, un augstums apafsch widus torna 33 asis. Gaisma eefpihd zaur 16 torna un 36 basnizas lora logeem. Wifseem logeem ir dubulti rahmji, leeti is bronza, 4 asis augsti un 2½ arsch. plati, un lakis rahmis swer 250 pudu. Logu glahses ween maksā 300,000 rbf. fdr. Lora wafajahs weetas eeflehgatas no loti jauhi isstrahdateem feltiteem trelineem, kas maksā 81,000 rbf. fdr. Altaris isflatahs, ka astonstuhrigs luhg-fchanas naminsch, buhwets is balta marmora afmina ar feltitu bronza kupeli. Altara buhwe un materials maksā 24,000 rbf. Basnizas eefschpuse redsamās dandš leelas, koschas bildeš, mahletas no wiseewehrojamaeem mahslineeem. Sche newaru atstahnt nepeeminetu Deewa bildi, kas jo eewehrojama tā mahslas, ka ari gruhā darba finā. Kupela eefschpuses zaurmehrs 12 asis un paschas welwes augstums 6 asis; no semes stahw kupela welwe 33 asu augstumā, un schinē welwē nu mahleta Deewa bilde. Lai bilde, no apafschas luhkojotees, isflatitos zilwela leelumā, wjadseja winu 7 asis garu mahlet, kas jo gruhā bij idarams, tadeht ka bilde bij jamahlē kupela apakumā un winai tomehr wjadseja isflatitees nesaleekuschai, taisni stahwofchaj. Tad wehl gruhā nahzahs tahdas krahfas ismeklet, kas bildei, eewehrojot leelo augstumu, dotu peenahkoschu isflatu. Scho darbu, pehz peezu gadu ne-apnikuschas strahdashanas, laimigi un slaweni isdarija 60 gadu wezais profesors S. T. Markows un schi weena pate bilde maksā 110,000 rbf. fdr. Basnizas eefschpuse no marmora isstrahdata, preefsch lam tifa leetots tumšhi sakais Mjemas marmors, tumšhi saklanais Kreewijas porfirs un Italijas marmors daschadās krahfās. Basnizas plahns islikts ar daschadeem raibeem marmora afmineem. Marmora afnini peegahdashana un isstrahdashana maksā kahdus 2 milj. rubl. fdr. Basnizā war fa-eet 10,000 zilwetu un winas buhwe maksā 15 milj. rbf. fdr. Isala basniza sw. Peterburgā maksā 23 milj. rbf. fdr. — War scho koscho basnizu wehl dandš ko waretu rakstīt, bet kad wif, pat tee garakee apraksti, ne-eespehji tahda usflata no preefschmeta zilwela gara azim preefschā stahdit, kahdu dabun, kad preefschmetu pats apluhko un apslata, tad labaki lai paleel; gresischos atpakal pee muhsu Latweeschu weeseem.

Dandš ko muhsu Latweeschi sche Maslawā redseja un dandš ko apbrihnoja, kas nelad wairs is winu atminās nesudihš. Seltu, sudrabu, dahrgus afninius, staltas buhwes, teatrus, jaukus dahrgus, tautas swehtlus u. t. j. pr., wifu to tahdā mehrā un dandsumā, ka to nelad nebij redsejuschi. Tomehr par wifu to muhsu Latweeschi nemaj til dandš nebrihnejahs un nepreezajahs, tas wifš wineem gan bij loti koschs, bet — ari sweschš. Bet ko wini wiswairaf apbrihnoja, ko winu firdis par wifu ko wairaf preeklā eekustinaja, kas wineem ne-isdsehshameem burteem muhscham paliks prahā eerakstis, un no lam wini ar wisleelako firdspreeku sawejeem stahstihš, ta ir schehliga un laipna Semes Tehwa un

Semes Mahtes apeefchanahs ar saweem pawalstneeeem.

Muhfu Latweeschu pagastu wezakee gandraihš trihs nedelas Maslawā Weisara swehtlōs pawadijuschi, pirmdeen, 23. majā atstahja weefmihligo pilsehtu. Iši jo isgi wineem atminā lai paleel balta Maslawā! (B. S.)

Odefa. Schihdu skolenu skaitš tureenes gimnasijas gadu no gada eet wairumā, tadeht kahds Hochmana lgs pee tautas apgaimofchanas ministrijas gressees ar luhgumu, Odefā atwehrt sewifschku gimnasiju preefsch Schihdu skoleneem Hochmanis nu ari dabujis peenahkoscho konzertu ar wifahm tahm teesibahm, kahdas ir zitahm gimnasijahm.

Warschawa. Mesen nomiruschā J. Serakowfka kundse lihds 250,000 rbf. norakstijuse labdarigeem mehrkeem, un proti: nabadsiba kriticachu muishneeku un amatneeku palihdsibai — 25,000 rbf., Warschawas un Blozlas amatneeku kafschm — pa 25,000 rbf., Bloslawekas un Lowitschas realskolahm — pa 25,000 rbf., Warschawas weterinarfskolai un winas stipendiateem — 25,000 rbf., Nowo-Aleksandrowfšas semlopibas instituta 5 stipendijahm — 25,000 rbf., kuelmehmu un neredfihu institutam — 25,000 rbf., un Lipnas 4-klasu skolai — 25,000 r.

Silku sweja Melnās jahras peekraste. Kaut gan gar Melnās jahras kraseem ir loti dandš fihwu, tad tomehr sweja tur wehl mas ween attihstijuschš; gar wifu austruma jahrmalu nodarbojahs tīfai kahdas diwdesmit jahdschas ar scho pelnas awotu. Noworofijskā un Anapā nodarbojahs jaw leelā mehrā ar fihku sweju, bet ari tur truhft wjadfīgās zentibas un lihdsjektu. Noworofijskas ostā eerodahs daschu gadu loti dandš fihku, tā ka tur pat pee wifas ne-attihstītās swejas seemā no 1880. uš 1881. gadu, diwu mehneschu laikā nofehra wairaf nelā astoni miljoni fihku, no kurahm, muzu truhzibas deht, tuhktoschu pahrdewa pa 1 lihds 6 rbf., kamehr ihstena zena ir 14 lihds 20 rbf. par tuhktoschu. Isgahjuschā seemā sweja bij wehl eenesigaka, it lakra nakti fehra lihds 400,000 un wehl wairaf fihku, pee lam eefahlumā maksaja pa 4 lihds 5 rbf. par tuhktoschu; wehlat pirka pat par 2 lihds 3 rbf. tuhktoschu. Ar sweju nodarbojahs arteli (strahdneeku fabeedribas), tee strahdā loti leeleem tihkleem. Swejschana noteek tīfai naktim; par deenu swejneeki atpuhschahs un nakti isdala isfwejotahs filkes, no kurahm tihlu un laimu ihpaschneeki dabon pusi un strahdneeki otru pusi.

Swejas wisbreesmigakais cenaidneeks ir pasihstama breesmiga auka, kas plohahs Noworofijskas ostā, un kahda netur zitur pasaulē naw peedfihwota. Peepefschi fazelahs breesmigs seemel-aurtruma wehifsch un gab-fchahs gandraihš it stahwu no kalneem uš juhru, tā ka neweena juhā buhdama laima newar isglahbtees. Schi auka fazelahs til peepefschi, ka neweena swejneeka laima wairs nedabon faussemes redset. (B. S.)

Mhriesemes fihās.

Politikas pahrstats. Speieras pilsehtā 1529. gadā Lutera tizibas isflaidroschanas jeb reformazijas peekriteji fastahdija pretestibas rakstu pret sawu pretineeku apwainojumeem un spreedumeem un to eefneedfa Wahzu walts fa-eimā, kas minetā pilsehtā bija fapulzeju-sees. No schi pretestibas raksta jeb protesta

tizejis fawa nodoma ispidbischanu, par ahriku goda un pateizibas sihmi noleeku scho kroni uf nelaika kapeni un nemos issagit to pahrliezinashanos, ka pee nodomatās Meinholda skolās nodibinashanas un uftureshanas Rigas Latweeschu beedribai nelad netruhts kreetnu peepalibsetaju un labu padoma deweju. Un Tew, Stohka weztehws, wehlu weeglu dusu schini smilfschu kalnina!

Ja, dufi weegli, dufi salbi, Latweeschu skolās weiginataj, un Rigas Latweeschu beedribai jo drihfi lai isdodahs ispidit Taru teizamo nodomu, Tew par godu un preeku un Latweeschu pa-audsei par swehtibu un usplaukschanu!

Muhfu walodas gahjeens sodsihwē.

(Staties Nr. 23.)

Uf sprediku gramatahm sihmejotees R. Kundsiusch sawā „Bezaja Stenderi“ faka: „Atkal atrodam wezo Manzeli par „pirmo ledus lauseju.“ 1654. gadā tas islaida sawu „fen wjadfigo un gaidito“ Latweeschu „spredigu“ gramatu uf wisahm swehtdeenahm un swehtkeem, gan preeksch Kursemes, gan preeksch Widsemes, zil tahku til Latweeschu waloda sneedsahs. Uf kahdahm 3 lapahm tas nowehle sawu leelo darbu no wairaf nekā 1000 lapu pusehm Kursemes leelkungan Zestabam un peemin tad kahdas septinas dseefmas, kuras winam augsti mahziti wihri peesuhitijuschi, laimes wehledami un pateizibu issazidami par til loti swarigu darbu. Manzela sprediki wehlat reisu reisahm tikuschi no ziteem mahzitajeem pahrlaboti un no jauna rakstos eespeesti, beidsamo reisu tee isnahkuschi 1823. gadā Jelgawā. Schi leelā beesā gramata ar sawu wezmodes, weetahm parupjo, bet ari sirnigo walodu, garajeem spredikeem, pulla bildehm wehl daschās mahjās atrodama un pasihstama. 1726. gadā ta dabuja jaunaku masaku mahsu zaur Dundagas mahzitaju Zestabu Bankawu. Bankawa tā sauzamā „masā sprediku gramata,“ pirmo reisu isnahkdama, sauzahs par „Latwiski Swehtdeenahs-Dahrbi“ un wehl scho baltu deemu ir pasihstama un teizama. Peeminams wehl, ka pirmahs sprediku gramatas wairaf pascheem mahzitajeem, nekā draudsehm dereja; jo tahs neprata wehl neko lasit. Manzela laikā jaw ne domat ne; mahzitaji atkal, ta leelaka dala un wiswairaf tee jannakee, neprata neko latwiski. Sawus spredikus tee nu wareja no sprediku gramatahm nolast waj norakstīt.“

Kundsiusch naw par dandf teizis, fazidams, ka toreis Latweeschu draudses mahzitaji, ihpaschi tee jannakee, nekā nepratuschi no Latweeschu walodas; to ari peerahda schahds atgadijums. 1687. gadā islaistais Widsemes basnizas likums peekodinaja, ka katram mahzitajam waja got to walodu, kura tas mahzot, pareisi un flaidri saprast. Ja starp ta laikā Latweeschu draudses mahzitajeem nebuhtu bijuschi tahdi Latweeschu walodas neprashas, tad basnizas likuma dewejs nebuhtu eeraudsijs par wjadfigu peekodināt, ka mahzitajam flaidri un pareisi jafaprot ta waloda, kura tas mahza. Tapat Adolphi nebuhtu runajis sawas gramatikas preekschwahrdos no mahzitajeem, kas basnizas aif walodas neprashanas sarunajot aplamus wahrdus (p. p. pahrmaintot „meeru“ ar „mehri,“ „grehtus fuhds“ ar „grehtus fuhz“ jeb „grehtus fuhds,“ „Pestitaju“ ar „be-

detaju“), ja schahdi Latweeschu walodas neprashas nebuhtu bijuschi starp mahzitajeem. Beidsot wehl japeemin, ka Latweeschu nebuhtu til ilgi wahrguschi mahmu tumsā, ja wineem tizibas mahzibas buhtu pasneegtas flaidrā, faprotamā walodā. To ari apleezina Kundsiuschina wahrdi, kas faka: „Lai nu gan deewwahrdu rakstos preeksch Stendera wisleelakee darbi jaw bija padariti: bihbele pahrtukota, dseefmu- un luhgschanas-gramatas farakstitas, sprediku- un mahzibas-gramatas (latkismi un bihbeles stahsti) apgahdatas: tomehr Latweeschu bij ar wisahm tahm mahmu un mulkibas pilni palikuschi. Basnizas eedami, tee pa mahjahm waj zitur saweem wezeem pagamu elkeem upurus nesa; paharus flaitidami, tee no burweem, raganahm, pesteeem bihjahs, wakas laiku swehtdeenās wisnihtaf pa krogeem palaida, kahrumeem kalpodami, kur meesai un wehderam kas atleza.“

Mehs jo plaschi tos laikus pahrumajam, kur Latweeschu walodā tika gatawa pirma bihbele, pirmahs dseefmu un sprediku gramatas, pirma wahrdniza un gramatika, (walodas gramata), un to netikai tamdeht darijam, lai lasitaji sinatu, kam schihs leetas nesinamas, kad un tā wini dabujuschi sawas wjadfigahs deewwahrdu gramatas, bet tamdeht, lai peerahditum, ka pirmahs Latweeschu gramatas bija farakstitas masaf Latweescheem, bet wairaf Wahzeescheem, ihpaschi pascheem mahzitajeem, lai Latweeschu walodu eemahzitos. Ja nu tā bija, tad pats par sewi protams, ka pirmahs gramatas, mahzitajeem par walodas mahzitajam buhdamas, nolika pamatu basnizas walodai, ihpaschi bihbele to darija, ka to jaw augscham peeminejam. Tahs paschas domas issaka Kundsiusch, rakstidams: „Latweeschu rakstneezibas eefahkums un pamats mellejams eefsch pirmahs Latweeschu bihbeles.“

Ja Latweeschu bihbele mellejami muhsu rakstneezibas eefahkums un pamats, tad ari protams, ka bihbeles waloda nolika muhsu rakstu walodai pamatu, ka jaw fazijam; bet bihbele, muhsu rakstu walodai nolikdama rakstibas un gramatikas (walodas likumu) pamatu, ari nolika muhsu walodai pahrwahzofchanas pamatu: Latweeschu walodas pahrwahzinajums sahlahs no bihbeles un to nepeemirsim, kad no Gliika novelneem runajam, uf wina bihbeles tulkojumu sihmedamees. Kam patihlahs sinat, kur un tā Gliikis, bihbeli tulkodams, Latweeschu walodu pahrwahzojis, winas smalkahs ihpaschibas weetahm ne-eewehrojis, tas lai palasa schi gada „Mahjas Weesa“ 6. numura to rakstu: „Kas ir tautiski laikraksti?“

Latweeschu rakstibas un rakstneezibas tehwas godbihjigi un pateizigi peeminedami, ari nepeemirsim wineem pateiltees par muhsu rakstibas un walodas pahrwahzofchanu (laut kahdu gramatu jeb awischi lapu rokā pa-nemdami, un to islasijuschi, atradim wehl muhsu deenās daschu labu teikumu, kam Wahzu kamsoli mugurā); bet waj schi pahrwahzofchana Latweeschu walodai wispahri bijuse deriga, tas zits jantajums. Pats par sewi protams, ka Latweeschu, gadu simteneem ar Wahzeescheem kopā dsihwodami un no scheem sawu rakstibu sanemdami, newareja sawu walodu uftaupit tihru no Wahzu walodas peemaisijumeem. Tahds liktens wisur bijis walodahm, kur tahm sawa rakstiba un

rakstneeziba bija jafmet no sweschahm walodahm. Wiswairaf sweschu walodu peemaisijumi atronami Wahzu walodā. Kad Wahzu walodai atnentu Greeku, Latīnu, Frantschu walodu peemaisijumus, tad Wahzu walodā buhtu geuhri farakstīt finiskus rakstus. Latweeschu waloda, uf zitu walodu peemaisijumeem sihmejotees, newar lihdsinatees Wahzu walodai un ari nelihdsinatees, ja Latweeschu rakstneeki pilnigi eewehros Latfchu walodas eesfinto koplumu un jaukumu, formu (wahrdu galu) bagatibu un pilnibu, ka beidsams gadu desmitos muhsu labakee laizigee rakstneeki to darijuschi. Mehš fazijam (189. lapu puse, 3. slejā): „Ar Lihbeescheem, Zgauneem fatildamees, Latweeschu labu teefu wahrdu un nosaukumu sawā walodā usnehmuschi, bet schee wahrdi ar laiku dabujuschi tahdu Latweeschu isslatu, ka tikai walodu prateji sina isschirt, kuresch wahrdus ihstis Latweetis, kuresch atkal is Zgaun walodas nemts. Ari neds kahds kaunums, neds ari kahds grehts, peenemt is zitahm walodahm kahdus wahrdus un nosaukumus, ja paschu walodai truhst wahrdu jehgumeem, to peenemtee sweschu wahrdi jo pilnigi afsihmē, un ja sweschus wahrdus peenemot, ari lihdsā nepeenem wahrdu galus un salikunums, kas paschu walodas dabai pretigi.“ Tapehž neds kaunums, neds grehts, kad is Wahzu walodas usnemam sawā walodā wahrdus, kahdu muhsu walodā truhst jeb is paschu walodas naw atwasinami, par peemehru: landrats (Landrath), schulrats (Schulrath), rahte (Rath), birgermeistars (Bürgermeister), strahpe (Strafe), spredikis (Predigt), schlesteris, (Sküster), uhthe (Hut), aube (Haube), ehwele (Hobel), enges (Gehänge), frogs (Krug), brandwihns (Brandwein), gurki (Gurken), schnabis (Schnaps) un wehl dandf zitu wahrdu, kas mums wjadfigi un pascheem is sawas walodas naw atwasinami; bet peenemt is Wahzu walodas wahrdus, kur mums pascheem sawi wahrdi jeb eespehjam tahdus atwasinat, tur wahrdus usnemt newajaga, par peemehru: andele (Handel, tirdsiba), bildunga (Bildung, glihtiba), bode (Bude, pahrdotawa), eisenbahnis (Eisenbahn, dselsszeffsch), festunga (Festung, zeetofnis), freilene (Fräulein, jaunlundse), follmakte (Vollmacht, pilnware), pehrminderi (Vormünder, aifbildni), reise (Reise, zefojums), skrodereene (Schneiderin, schurweja), wahgi (Wagen, rati), wirtschafte (Wirtschaft, fainneeziba) u. t. pr. Tomehr wehl nelahdu leelu grehtu pee sawas walodas ne-esam sagrehlojuschi, kahdu leeku wahrdu is Wahzu walodas usnemdami, ar to wehl Latweeschu waloda naw pahrwahzota; bet Latweeschu walodu pahrwahzotam: 1) kad Latweeschu walodā fastahdam teikumus pehž Wahzu walodas likumeem, tā fahot pehž Wahzu wahrdu kahrtibas jeb fefas (Wortfolge) faleekam Latweeschu wahrdus teikumds; 2) kad prepozizijas (uf, zaur, pret u. t. pr.) isleetojam Wahzu walodas garā, tā fahot usnemam Wahzu konstruzijas Latweeschu walodā; 3) kad pilnigi ne-eewehrojam Latweeschu walodas imalkumu un bagatumu, tā fahot turamees pehž Wahzu walodas etimologijas. Peeliskim kahdus peemehrus: „Kad saule uslehza, sanahza kaudis,“ Latweetis fazitu: „Saulē lezot, kaudis sanahza.“ „Pehž darba beigshanas gahja strahdneeki projam,“ Latweetis fazitu: „Darbu pabei-

Sludinājumi.

Rīgā, Biegler's un beedris, Lecpajā, Aleksandra-eelā Nr. 6.

Augst- un zemgradīgu superfosfāts pārdod no leģera un ūs pastelleschannu.

Beedribahm

las wehlahs salumds ijeet, par sinu, ka ejnu jawa dabrsa restoracija Jann-Dubults, Karlsbades eelā Nr. 1, ihpashu grihdu preeksch salumu noluhka usbuwejis. Nr zeenischann F. Frischfelds.

Apaksha parakstijishees fawem zeeniteem pirzeem zaur scho dara finamu, ka seepes teef pārdotas schahdahn zenahm:

Table listing items for sale with columns for item name, quantity, and price. Includes items like 'I. dselenns seepes' and 'I. prelhkas, silas, sarkanās, marmoretas'.

G. Schönfeldt!

leelajā Sinder-eelā Nr. 12. Roguldijums daudsumā tehrauda- un sihkās prezēs

grihdas dehtus

pahredod jo lehti Wohlermuischas sabgu-dfiruawās ar un bes peesuktischanas Georg Thalheim, fantoris leelā Pils-eelā Nr. 16.

Rīgas kaulu-miltus

Mejillones guano-superfosfāts, Anglu superfosfāts

Herna Stieda, Rīgā. Kantoris Maršal-eelā Nr. 24.

Flöther'a Stiftu kulamahs-maschines. Mehlijamahs maschines. „Simpleks“ effektu-maschines.

Jauna wihnu-pārdotawa. Zaur scho padewigi stioju wifsem Kreewtas lefarn Sihu pirzeem un zeenitai publai, ka 1. jūlijā sch. g. ejnu Cekk-Rīgā pec Smilshu-wahrteem, Kalku un leelahs Smilshu-eelas stubri Nr. 1a atwebris jaunu wihnu-pagrabu un pārdotawu.

Loti labu pihpes-tabaku, no Kreewtu lapu-tabakas „Bafun“ faufu, ilgi shahwoichu, pahredod lehti no sabilas Mündel u. beedr., Rīgā, Skungu- un leelahs Peterabaju-eelu stubri Nr. 1.

Leelwahredes labd. beedriba fies 17. jūlijā sch. g. Rembates Jounat-muischas Dgres libzi pec Lehoman meldera zeltawās salumds.

Nitaurē salumu-fwehtki 17. jūlijā sch. g. ar dfeedaschannu nu desu pec Raedera muischas.

Arwa Stofas pagasta lozellim Indrikim Dungainim nakti no 24. ūs 25. jūnijā ir no nenta no Bigaunzeema sūbrmalas iwejneeka laiwa ar wifahn sehgeleht, satu un stubri Nr. 187.

Lalfeneeshu Behwer-Kalnīn mahjās Nitaurēs braudšē ir tai nakti no 4. ūs 5. jūlijā sch. g. weens 4 gabūs wejs sirgo, farlan-brūns ar tumschu asti un tumschahm krepehm, mās no auguma, weena palakshja zelgal-lozellim dirstu reznasa, puslibis labi turets, no 60 rbla wehribā, nofagts. Ras pec schā sirga atabuschanas palihstigs buhtu, dabuhs 20 rbl. pateizibas algas no minetas mahjas gruntneela.

Advertisement for 'Don Joans' cigars. Text includes 'Zahli skanofchu, warenu, trihs tuhstoschfahrtnu! urah, urah, urah!' and 'Gaschum, - Glakā.' with prices for 1000, 2000, and 3000 cigars.

Wilschtas walde. No Rīgas wilschtas ekonomijas pahrwaldes top zaur scho sinots, ka tabh preeksch 1883. gada Rīgas wilschta peekristoschahs krona imobiliju-nodoschanas, las istaifa 39,961 rbl. un peeku-nodoschanas no 66,800 rbl., tā tad pawisam 106,761 rbl., dibinajotees ūs litumigem nosajūmeem, ir ūs wifu, schīs nodoschanas maffadamo Rīgas wilschtas imobiliju cewehretschanas - sumu ar 51,007,175 rbl. titufschas idalitis un la peh idalischanas ūs 1000 rbl. cewehretschanas jumās isnaht 209 rbl. 31 kop., tā ari preeksch idoschannu segičanas 1 prez., tā ari nodoschannu jumās ir apredhtnās. Idalischanas listes ir ekonomijas pahrwaldē preeksch maffatajēem imobiliju ihpash-neeem deht eelatischanas islistas.

Scheenes Jann-Rihwites mahjas gruntneeks Zahnis Bresse ir miris, tadeht aop wifl wina parahbu deweji un nehmeji ūs-inati, trihs mehneschu laifa, t. i. libis 29. septembrim sch. g. pec schahs teefas peeteiltēs; wehlat neweens netiks flausits, bet ar parahbu flehpejem litumigi isdarits. Wlomes pagasta teefā, 29. jūnijā 1883.

Ka tas Behraes Jann-Grotin mahjas gruntneeks Fridrich Grotin ir miris, tadeht teel wifl wina parahbu deweji un nehmeji ūs-izinati, 3 mehneschu laifa, no apaksha minetas drenas, pec schīs pagasta teefas peeteiltēs, wehlat neweens wais netiks flausits, bet ar parahbu flehpejem tils litumigi isdarits. Behregē pagasta teefā, 16. jūnijā 1883.

Mahjitas glonz-pletetajās atrod postawigu darbu pec augša lona A. Namsejera Rīgā twaiku masgatawā Nikolai-eelā Nr. 55.

Pansioneri, sehni jeb meitenes, luri scheenes sfolas apmelle, atrod itin labu ūsneischaru labā labā samilija un top sfolas darbās ūsrauditi. Beprastt war Ernst Plates drukatawā, Rīgā pec Petera basn.

Mas-Jumpraw. palihdsibas beedribas preekschneeziba. dara wifem beedribas lozellēm laipni sinamu, la swebdeem, 17. jūlijā sch. g. no pflst. 2-5 peh pusdeenas, Kengeraga, Verche lunga mahja, tils jauni beedri ūsneemi, tā ari mehnescha malfas saemtas. Beedri, luri newatās deht naw warejuschi fawu peenahlamu peenest, teel laipni luhgti, augshmineta dehta to ispidit. Laipni ūsajina Preekschneeziba.